

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.884/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve címe lakos felperesnek, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya (**B.**, Szalay u. 16., ügyintéző: Dr. ..., majd ... jogtanácsos) által képviselt **Fővárosi Ítéltábla** (**B.**, Fekete sas u. 3.) I. rendű és a **Fővárosi Bíróság** (**B.**, Markó u. 27.) II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5. P. 21.618/2008/31. számú ítélete ellen a felperes által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A **P.** ... Korlátolt Felelősségű Társaság tagja volt 1989. november 20. napjától 1995. február 15. napjáig a **B.** Bank Rt., 2005. július 29. napjától 2006. május 31. napjáig a **P. P.** Kft., 2002. április 30. napjától a **T.** GmbH. A cégnyilvántartás adatai szerint a **Pe.** Kft., **B.** **M.** és a felperes nem volt tagja a **P.** Kft-nek.

1994. július 22. napján adásvételi szerződés jött létre a **B.** Bank Rt., mint eladó és a **Pe.** Kft., mint vevő között, mely alapján a **Pe.** Kft. a **B.** Bank Rt. 75.065.000 Ft névértékű üzletrészből 29.000.100 Ft névértékű üzletrészhányadot vásárolt.

1994. október hó 15. napján a **Pe. Kft. B. M-** ra ruházta át üzletrészét 1.000 Ft híján azzal, hogy amennyiben a **Pe. Kft.** 1995. október 15. napjáig nem tudja a tulajdonjogot a **P. Kft.** tagjegyzékébe bejegyeztetni az üzletrész tekintetében, úgy a szerződés 1995. október 16. napján automatikusan megszűnik. Ebben az esetben a **Pe. Kft. B. M-**nak ajándékozza a jelzett üzletrészhányadot.

A **Pe. Kft.** 1994. október 26. napján elállt a szerződéstől, a **B. Bank Rt.** a vételárat és kamatait részére visszafizette.

A **B. Bank Rt.** 1994. november hó 8. napján a **Pt.** Nyrt-re ruházta át a 75.065.000 Ft névértékű üzletrészből a fenti ügyletet követően fennmaradó üzletrészhányadát, míg a **Pe. Kft.** elállása folytán reá visszaszállt üzletrészhányadot a **T. GmbH** szerezte meg.

2004. március 29-én ajándékozási szerződés jött létre **B. M.**, mint ajándékozó és a felperes, mint megajándékozott között a **P. Kft.** fenti 29 000 100 Ft névértékű üzletrésze tekintetében, melyet a szerződés szerint az ajándékozó is ajándékozás címén 1995. október 16. napján szerzett meg.

2007. május hó 8. napján **B. M.**, mint felperes és jelen per felperese, mint alperes megjelent a II. rendű alperes előtt és **B. M.** szóbeli keresetének azonnali tárgyalását kérték. A kereset szerint **B. M.**, majd jogutódjaként jelen per felperese sikertelenül próbálta meg tulajdonjogát a **P. Kft.** tagjegyzékébe bejegyeztetni, emiatt a felperes a **B. M.** és a **P. Kft.** között létrejött szerződések érvényességét is megkérdőjelezte, és saját tulajdonszerzését is érvénytelennek tartotta.

B. M. felperesként jelen per felperesével szemben tulajdonosi jogai védelmének szükségességére hivatkozással terjesztett elő megállapítási keresetet, egyrészt az üzletrészek feletti tulajdonjoga fennállta, másrészt az ezt igazoló okiratok valódiságának megállapítása iránt, illetve arra vonatkozóan, hogy a szerződések alapján jelen per felperese a szerződés tárgyát képező üzletrészhányad tulajdonát megszerezte.

Az I. rendű alperes P. 22.115/2007/1. szám alatti jegyzőkönyvében a felek egyezségét rögzítette és végzésével az egyezséget a Pp. 148. § (2) bekezdése alapján jóváhagyta, mely egyezség a fellebbezési jogról történő lemondást követően a tárgyalás napján jogerőre emelkedett. A keresettel összhangban az egyezség tartalmazta azt, hogy a peres felek elismerték, hogy **B. M.** jogelődje, a **Pe. Kft.** üzletrészhányadra vonatkozó tulajdonszerzését igazoló okirat érvényes, és az ellenkezőjének bizonyításáig igazolja a **Pe. Kft.** jogszerzését. Ennek alapján **B. M.** a **Pe. Kft.** és a közte 1994. október 15. napján létrejött szerződéssel megszerezte a 29.000.100 Ft névértékű üzletrészhányad tulajdonát, s tulajdonjoga 2004. március 29. napjáig háborítatlanul fennállt, mely utóbbi időpontban a közte és a jelen per felperese között létrejött ajándékozási szerződés alapján a jelen per felperese szerezte meg az üzletrész tulajdonát (27. sorszám alatti iratban található 1. sorszám alatti keresetlevél és jegyzőkönyv).

A perben félként nem szereplő **T. GmbH.** és a **P. P. Korlátolt Felelősségű Társaság** 2007. július 12. napján előterjesztett közös beadványában kérte az egyezséget jóváhagyó végzés

jogerőre emelkedését megállapító végzés hatályon kívül helyezését és a végzés kézbesítését, annak érdekében, hogy jogorvoslati lehetőségeikkel élni tudjanak, utalva arra, hogy sem a **Pe. Kft.**, sem **B. M.**, sem a jelen per felperese nem volt soha tulajdonosa a **P. Kft**-nek, s a kívülállók egyezsége nyilvánvalóan nem hathat ki e gazdasági társaságra, melynek jelenleg egyedüli tulajdonosa a **T. GmbH** (27. sorszám alatti iratanyagban elfekvő 4. sorszámú beadvány).

A II. rendű alperes P. 22.115/2007/4. sorszám alatti, 2007. július 21. napján kelt végzésével tájékoztatta a jogerősítő záradék hatályon kívül helyezésére kérelmet előterjesztőket, hogy beadványukat az egyezséget jóváhagyó végzés ellen előterjesztett fellebbezésnek tekinti, egyúttal felhívta a fellebbezés elutasításának terhe mellett 15 napos határidő biztosításával a fellebbezés előterjesztőit a fellebbezés illetékének pótlására.

A **T. GmbH.** és a **Pt. Kft.** 2007. július hó 5. napján a II. rendű alpereshez érkezett - immár fellebbezésnek címzett - beadványában a 22.115/2007/1. sz. végzés hatályon kívül helyezését kérte, arra alapítottnak, hogy a Pp. 51. §-a a) pontja értelmében magának a **P. Kft**-nek és a **P. Kft.** tagjainak perben állása nélkül a perben döntés nem lett volna hozható, tekintettel arra, hogy a jogerős egyezség perben nem álló személyek jogviszonyát is elbírálta.

A fellebbezés kapcsán előterjesztett észrevételében a felperes - egyebek mellett - utalt arra, hogy az egyezséget jóváhagyó végzés jogerőre emelkedett, így rendes jogorvoslatnak, fellebbezésnek helye nincs, a fellebbezés egyébként is elkésett, s azt nem az arra jogosultak terjesztették elő, igényüket egy önálló tulajdoni perben érvényesíthetik vele szemben.

Az I. rendű alperes a fenti fellebbezés elbírálása kapcsán 16. Gpkf. 43.143/2008/2. sorszám alatti, 2008. január 31. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság egyezséget jóváhagyó végzését megváltoztatta, és az egyezség jóváhagyását megtagadta. Kötelezte a fellebbezőt a **T. GmbH**-t és a **P. P.** Korlátolt Felelősségű társaságot 172.500 - 172.500 Ft fellebbezési illeték lerovására. A végzés indokolásában a Pp. 51. §-a a) pontja szerinti pertársaság fennálltát megállapítva kitért arra, hogy a Pp. 233. § (1) bekezdése értelmében fellebbezéssel élhet a fél, a beavatkozó, végül az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a rendelkezés rá vonatkozó része ellen. Utóbbi körbe vonható nyilvánvalóan az is, akit a határozat perben állása nélkül is érint. Emiatt a fellebbező gazdasági társaságok fellebbezési joga nem vitatható el.

Miután a fellebbezéssel érintett eljárás tárgya a **P. Kft**-n belüli tulajdonosi összetételt érinti, így szükséges a per tárgyává tett üzletrészhányad jelenlegi és korábbi tulajdonosainak perben állása is. Emiatt az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 253. §-a (2) bekezdése alapján megváltoztatva az egyezség jóváhagyását megtagadta.

A II. rendű alperes 2008. március hó 6. napján kelt P. 22.115/2007/13. sorszámú végzésével felhívta jelen per felperesét, hogy jelentse be 8 nap alatt **B. M.** pontos lakcímét, mert a másodfokú határozatot a posta „Cím elégtelen” jellel küldte vissza (27. sorszám alatti irat). **B. M.** 2008. április 4. napján kelt, a II. rendű alpereshez 2008. április

14. napján érkezett beadványában bejelentette, hogy a fellebbezést előterjesztő, két újonnan érkezett alperessel szemben keresetet érvényesíteni nem akar, még az Alkotmányt, az Alkotmánybírósági határozatokat is semmibe vevő jogellenes másodfokú végzés sem kényszerítheti erre, igénye mindössze jelen per felperesével szemben áll fenn (8/A/4).

Az I. rendű alperes 2008. május hó 8. napján kelt 16. Gpkf. 43.143/2008/5. szám alatti végzésével a fellebbezési illetékre és a másodfokú perköltségre kiterjedően kiegészítette 2. sorszám alatti végzését.

Az I. rendű alperes fenti végzését követően a II. rendű alperes előtt P. 21.949/2008. számon folytatódó eljárásban a II. rendű alperes 1. sorszám alatti, 2008. április 28. napján kelt végzésével felhívta **B. M.** felperest, hogy 15 napon belül kereseti kérelmét terjessze ki az érintett üzletrész tagnyilvántartás szerinti korábbi tulajdonostársaira, és annak jelenlegi tulajdonosára és velük szemben is terjesszen elő megfelelő kereseti kérelmet. A felhívást a posta „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel küldte vissza.

A II. rendű alperes ugyancsak 2008. április hó 28. napján kelt P. 21.949/2008/1/II. szám alatti végzésével felhívta jelen per felperesét, hogy jelentse be **B. M.** lakcímét, tekintettel arra, hogy a másodfokú végzést a posta „cím elégtelen” jelzéssel küldte vissza korábban ismert címről. Amennyiben a végzés kézbesítésére arra alkalmas lakcím hiányában nem kerül sor, és jelen per felperese nem kér hirdetményi idézését, úgy a Pp. 137. §-a c) pontja alapján az eljárás szünetelésére kerül sor. A felhívást 2008. május 9. napján jelen per felperese átvette.

2008. május 4. napján kelt, a II. rendű alpereshez 2008. május 5. napján érkezett beadványában jelen per felperese az I. rendű alperes 16. Gpkf. 43.143/2008/2. szám alatti végzése vonatkozásában felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A II. rendű alperes 2008. július 16. napján kelt - számozását tekintve egyértelműen téves perszámot feltüntető - P. 22.115/2007/3. sorszám alatti végzésével ismételten felhívta jelen per felperesét 30 napos határidő mellett, szünetelés terhével a felperes idézhető címének bejelentésére, vagy hirdetményi kézbesítés iránti kérelem előterjesztésére. Egyúttal közölte jelen per felperesével, hogy az általa előterjesztett felülvizsgálati kérelem csak akkor kerülhet a Legfelsőbb Bírósághoz felterjesztésre, ha a peres felek számára a felülvizsgálattal támadott határozat kézbesítésére sor kerül, és a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő valamennyi féllel szemben lejárt. A felhívást jelen per felperese 2008. július hó 22. napján átvette, **B. M.** lakcímét nem jelentette be, hirdetményi kézbesítést nem kért.

A II. rendű alperes P. 21.949/2008/4. szám alatti, 2008. október 16. napján kelt végzésével megállapította az eljárás szünetelését. E végzést jelen per felperese 2008. október hó 30. napján vette át. A végzést a II. rendű alperes megküldte **B. M.** ismert lakcímére is, ahonnan a küldeményt „nem kereste” jelzéssel küldte vissza.

A II. rendű alperes P. 21.949/2008/6. sorszám alatti végzésével megkereste a Magyar Posta Zrt-t a 4. sorszám alatti végzés („nem kereste”) és az 1. sorszám alatti végzés („ismeretlen helyre költözött”) kapcsán közölt kézbesítési visszajelzés eltérése okának tisztázása végett. A Magyar Posta Zrt. 2009. január 9. napján a bírósághoz érkezett válaszában arról tájékoztatta a II. rendű alperest, hogy azonosító szám hiányában a kért tájékoztatást nem tudja a küldemények sorsával kapcsolatosan megadni.

A II. rendű alperes 2009. február 16. napján elrendelte az I. rendű alperes 16. Gpkf. 43.143/2008/2. számú végzése vonatkozásában előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az iratok felterjesztését a Legfelsőbb Bírósághoz. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperes felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította 2009. április hó 2. napján kelt Gfv. X. 30.071/2009/2. sorszám alatti végzésével, arra utalással, hogy a jelen per felperese olyan végzéssel szemben terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melynek felülvizsgálatára lehetőség nincs.

Felperes elsődleges kereseti kérelmében a Ptk. 349. §-a (3) bekezdése és a Ptk. 339. §-a, illetve a Pp. 2. §-a alapján 201.000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az I. és II. rendű alperest.

Másodlagos kereseti kérelemként - elsődleges keresete alaptalanságának esetére - a Pp. 123. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes határozata az EB döntéseivel, az Alkotmánnyal, Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozatával és a Pp. alábbiakban idézett rendelkezéseivel is ellentétes, a felperes tulajdonjogába ütköző, a II. rendű alperes pedig az Alkotmánybíróság fenti határozatával és a Pp. rendelkezésével ellentétesen a felperes tulajdonjogát és perbeli jogait sértően járt el.

Elsődleges kereseti kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy törvénysértően járt el a II. rendű alperes, amikor a jogerős egyezséget jóváhagyó végzés ellen a perben félként nem szereplő **T. GmbH** és **P. P. Kft.** fellebbezésének felterjesztéséről döntött, tekintettel arra, hogy a fellebbezést előterjesztők részéről a fellebbezési eljárás illetéke hiányosan került megfizetésre, a fellebbezést nem fellebbezhető jogerős határozat ellen terjesztették elő olyan személyek, akik fellebbezés előterjesztésére nem voltak jogosultak.

Az I. rendű alperes jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy az indokolatlanul felterjesztett, nem jogosult által előterjesztett és hiányos fellebbezést érdemben elbírált, és tartalma szerint azzal, hogy a II. rendű alperes végzését megváltoztatva, az egyezség jóváhagyását megtagadta, gyakorlatilag hatályon kívül helyezte a II. rendű alperes jogerős határozatát. Sérelmezte továbbá, hogy az I. rendű alperes a Pp. 221. §-a alapján őt terhelő indokolási kötelezettségének sem tett eleget, nem adta kellő magyarázatát annak, hogy a sem félnek, sem egyéb érdekeltnek nem tekinthető **T. GmbH** és **P. P. Kft.** fellebbezését mire alapítottan tekintette elbírálnak.

A II. rendű alperes vonatkozásában sérelmezte azt is, hogy az I. rendű alperes 16. Gpkf. 43.143/2008/2. sorszám alatti végzése ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmet mintegy 9 hónap elteltével terjesztette fel csupán a Legfelsőbb Bírósághoz.

Az alperesek eljárása álláspontja szerint a Pp. 227-229. §-ába, 228. §-a (3)-(4), a Pp. 233. §-a (1), 234. §-a (1), 237. §-a (1), 240. §-a (1), 148. §-a (3) bekezdéseibe ütköző, sérti a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban a jogbiztonsággal kapcsolatosan kifejtett elveket. Ellentétes az Európai Bíróság által a C-234/04. P., C-442/03. P., C-471/03. P. ügyben a jogerő fogalmával, hatályával és hatásával kapcsolatos értelmezéssel. E jogsértés nem menthető ki az EB C-224/01. számú ítélete 56. pontja, illetve a Legfelsőbb Bíróság Mfv. II. 10.921/2005/3. számú részítéletének indokolásában foglaltakból kitűnően azzal, hogy a jogsértő döntés az EB joggyakorlatának kellő ismerete hiányából fakad, hiszen az EB ítéleteiben foglaltak közvetlenül alkalmazandók a magyar ítélkezési gyakorlatban is.

Az I. rendű alperes végzése sérti az Emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló egyezmény 1. számú jegyzőkönyvének 1. cikkelyét, és az Alkotmány által védett jogbiztonságot. Emiatt jogkövető állampolgárként - figyelemmel arra is, hogy ügyvédi tevékenységet folytat, - megrendült a jogállamba vetett bizalma, a jogbiztonságba vetett hite. A 29.000.100 Ft-os üzletrész bíróság általi elkönfiskálása miatt sérült a tulajdonhoz (osztalékhoz) való joga.

A perköltségben és munkaráfordításban jelentkező vagyoni kárát és ügyvédként a jogbiztonságba vetett hite megrendülése, ügyvédi tevékenységének megnehezülése miatti nem vagyoni kárát érvényesíti együttesen a keresetben megjelölt összegben.

Utóbb tulajdonjogának sérelmére alapított kereseti hivatkozását nem tartotta fenn. (29. számú beadvány.)

Álláspontja szerint azzal, hogy a fellebbezési illeték hiányában a jogerős határozat ellen nem jogosult által előterjesztett fellebbezést a II. rendű alperes felterjesztette és azt I. rendű alperes érdemben elbírált, az alperesek szándékos károkozási cézzalatt megkülönböztetően jártak el vele szemben. Kizártnak tartja, hogy más esetben is előfordult az az alperesek gyakorlatában, hogy jogerős bírósági határozat került hatályon kívül helyezésre a határozatban még csak meg sem említett érdekelték fellebbezése alapján, továbbá, hogy egy nagy tapasztalatú tanácselnök felterjeszti az illetékhiányosan előterjesztett fellebbezést másodfokú elbírállás céljából.

Az ügyfélegyenlőséghez fűződő joga azáltal is sérült, hogy az I. rendű alperes döntése meghozatalához felhasználta az iratokhoz nem csatolt, a Legfelsőbb Bíróság előtt Gfv. X. 30.143/2007. számon folyamatban volt eljárás iratanyagát.

A nem vagyoni kártérítési igénye kapcsán a Pp. 163. § (3) bekezdése alkalmazását kérte a **Fővárosi Ítéltábla** 2. Pf. 21.910/2006/5. sorszám alatti ítéletében kifejtettékre utalással.

Indítványozta, hogy a bíróság a II. rendű alperes részéről eljár Dr. **M. A.** bírót és az I. rendű alperes részéről eljár Dr. **R. R.** tanácselnököt hallgassa meg tanúként az alperesi magatartás jogellenessége és szándékossága igazolására, továbbá a felmerült jogkérdésekkel kapcsolatosan szakértő-tanúként kérte meghallgatni Dr. **N. J.** professzort és Dr. **K. M.** tanszékvezető egyetemi tanárt.

Az I. és II. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte, perköltség igényét három tárgyalás kapcsán felmerült, összesen 45.000. Ft utazási költségben, és az alpereseket képviselő jogtanácsos munkadíjában jelölve meg.

Ellenkérelmük indokaként arra hivatkoztak, hogy a Ptk. 349. §-a alapján fennálló kártérítési felelősség megállapításához annak általános és különös feltételei együttes megvalósulása szükséges. Az alperesek felróható magatartása az adott helyzetben nem állapítható meg, ezt a bíróság esetleges tévedése sem alapozza meg (BH. 1995. 403., BH. 1982. 140., BH. 1993. 32. számú jogeset).

Álláspontjuk szerint jogellenesség egyébként sem tárható fel sem az I. rendű, sem a II. rendű alperes oldalán, mind az iratok felterjesztésével kapcsolatos intézkedése, mind az I. rendű alperes döntése megfelelt az alkalmazandó jogszabályoknak.

Tényleges kárt nem igazolt az eljárás során a felperes, csupán hivatkozott annak bekövetkeztére. Nem állapítható meg az sem, hogy az iratok felterjesztése kapcsán a felterjesztés időszerűsége sérült volna, ez a felülvizsgálati kérelem elutasítására tekintettel egyébként sem releváns. Nem állapítható meg a perbeli esetben a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogainak sérelme sem. A megállapítási kereset előterjesztésének Pp. 123. §-a szerinti feltételei pedig nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy az I. és II. rendű alperesek részére együttesen fizessen meg 60.000 Ft perköltséget.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperes keresetét elsődlegesen a Ptk. 349. és 339. §-ára alapította. A bírósági jogkörben okozott károkért való felelősség megállapításához szükséges, az elsőként megjelölt §-ban írt feltételek kapcsán kiemelte, hogy az I. rendű alperes felperes által sérelmezett határozata ellen további rendes jogorvoslatnak helye nem volt, s a felperes által jelzett hátrányok megvalósulhattak akkor is, ha az eljárás folyamatban maradt, mert a későbbi eljárási szakban e hátrányok orvoslására nem kerülhetett sor.

A Ptk. 339. §-ában írt feltételek vizsgálata során hangsúlyozta, hogy a felperes jogellenes magatartásként jelölte meg a közte és **B. M.** között folyamatban volt perben részt nem vevő **T.** GmbH és **Pt.** Kft. fellebbezésének figyelembevételét, az I. rendű alperes által hozott 16. Gpkf. 43.143/2008/2. számú végzés tartalmát és indokolásbeli hiányait, illetve az e végzés ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem Legfelsőbb Bírósághoz való felterjesztése kapcsán a II. rendű alperes oldalán mutatkozó késedelmet.

Hangsúlyozta, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek - mely szerint a jogellenes magatartást, a kár bekövetkezését, a kettő közötti okozati összefüggés fennállását - nem tett eleget a bíróság erre vonatkozó tájékoztatása, kioktatása ellenére, ezért ennek következményeit pervesztés formájában köteles viselni.

Kiemelte, hogy károsodás hiányában a kártérítési felelősség nem állhat fenn, ezért szükségtelen a kártérítési felelősség további tényállási elemeinek vizsgálata és bizonyítása.

Megállapította, hogy az I. rendű alperes sérelmezett határozatára alapítottnak a felperesnek olyan perköltsége, amely a folytatódó eljárás kimenetelétől függetlenül őt terhelne, nem merült fel, mert az elsőfokú bíróság 16. Gpkf. 43.143/2008/5. számú végzésével kiegészített 2. számú végzésében **B. M.**-t kötelezte perköltség megfizetésére. A felperes által e határozat meghozatalát megelőzően előterjesztett beadványokkal összefüggésben esetleg felmerült költségeit a felperes nem igazolta, munkaerő ráfordítását pedig - lévén a felperes ügyvéd - kizárólag a Pp. 75. § (3) bekezdése és a PK. 152. számú állásfoglalásban foglaltak alapján lehetne figyelembe venni. Tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes határozatát tárgyaláson kívül bírálta felül, ezzel összefüggésben sem merülhetett fel olyan költsége a felperesnek, melynek megtérítésére igényt tarthatna. Rámutatott, hogy a felperes vagyoni kárát az általános kártérítésre hivatkozással sem igényelhetette.

Kifejtette, hogy a felperes által érvényesíteni kívánt nem vagyoni kártérítési igény a felperes érvelésével szemben szükségszerűen feltételezi valamely nevesített, vagy nem nevesített személyiségi jog sérelmét, mégpedig olyan szinten, mely indokoltá teszi a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szubjektív szankció alkalmazását. A felperest nem mentesíti az őt terhelő bizonyítási kötelezettség alól az sem, hogy követelését jelképes összegben jelölte meg.

Aláhúzta, hogy azt, hogy a peres felet a sérelemmel okozati összefüggésben érte olyan hátrány, amely indokolja a nem vagyoni kárpótlás megítélését, esetenként köztudomású tényként a Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében a bíróság külön bizonyítás nélkül is valónak fogadhatja el. A perbeli esetben azonban a felperes által állított jogsértés megvalósulásának elfogadása esetén - még a felperes foglalkozásának figyelembevétele mellett - sem állapítható meg az, hogy a felperes személyiségi jogai csorbultak volna, s ha igen, olymértékben, mely indokoltá tenné a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szankció alkalmazását.

A teljesség kedvéért utalt arra, hogy a kár bekövetkeztén és mértékén túlmenően a felperes által sérelmezett körben az alperesi magatartás jogellenessége sem volt feltárható.

A felülvizsgálati kérelem felterjesztésénél indokolatlan késedelem nem volt megállapítható a II. rendű alperes terhére, mert a tényállásban kifejtettek szerint a II. rendű alperes attól függetlenül intézkedett a felülvizsgálati kérelem felterjesztése iránt, hogy nem vált egyértelműen megállapíthatóvá, hogy **B. M.** részére a felülvizsgálati kérelemmel érintett I. rendű alperesi határozat szabályszerűen kézbesítve lett-e, s ezért a Pp. 272. § (4) bekezdés első mondatában foglaltakra is tekintettel időszerűségi késedelem a II. rendű alperes oldalán a felterjesztés kapcsán nem volt feltárható.

Ugyancsak nem volt megállapítható mulasztás az I. rendű alperes terhére a 16. Gpkf. 43.143/2008/2. számú végzés indokolásával kapcsolatban, hiszen az indokolás egyértelműen tartalmazta, hogy a Pp. 51. § a) pontja szerinti pertársasági forma fennállására tekintettel került sor a II. rendű alperes egyezséget jóváhagyó végzésének megváltoztatására.

Függetlenül attól, hogy a felperes jogértelmezése az I. rendű alperes végzésével kapcsolatosan mennyiben helyes, a végzés érdemével összefüggésben felhívottak az alperesek marasztalására kellő alapot nem adnak.

Az Alkotmány 57. § (5) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog alapján fellépni jogosultak köre az adott eljárás tárgya szerinti eljárásjog által konkretizált.

A Pp. 233. § (1) bekezdés második mondata szerint fellebbezéssel élhet a fél, a beavatkozó, végül az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz a rendelkezés rá vonatkozó része ellen.

Hangsúlyozta, hogy arra helyesen hivatkozott a felperes, hogy a jogbiztonság követelményét szem előtt tartva az egyéb érdekeltekre vonatkozó fellebbezési jogosultság szűkítő értelmezése nyert teret a joggyakorlatban. Azonban a II. rendű alperes előtt P. 22.115/2007. szám alatt folyamatban volt peres eljárás tárgyának specialitása folytán az I. és II. rendű alperesnek tulajdonított esetleges téves jogértelmezés - jogalkalmazás felróhatóság hiányában nem alapoz meg kártérítési felelősséget, arra csak feltűnően súlyos és nyilvánvalóan téves jogértelmezési - jogalkalmazási hiba ad alapot. Menthető jogalkalmazási tévedésről abban az esetben nem lehet szó, ha a jogalkalmazó szerv a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyja figyelmen kívül. (BH. 1982. évi 140., 2003. évi 236., 2000. évi 55., KGD 1994. 278, BH. 2000. évi 228., 1319/D/1993. AB határozat, 696/D/2000. AB határozat, 602/D/1999. számú AB határozat, KGD 1994. évi 278., illetve KGD 1995. évi 86. jogeset.) Egy marasztaló ítéleti rendelkezés esetén helytállónak találta azt az érvelést, hogy az ítélet hatályának a kiterjedése nem azonos azzal, hogy az ítélet rendelkezést is tartalmaz valakire. Azon személyeket, akikre az ítélet jogereje perbeli részvételük nélkül is kiterjed (anyagi jogi érdekeltek), nem lehet a Pp. 233. § (1) bekezdés szerinti azon érdekelti körrel azonosítani, akikre a határozat rendelkezést is tartalmaz. Fellebbezési joga csak azon érdekelteknek van, akik valamely konkrét ítéleti rendelkezés címzettjei.

A fenti határozatokban megtestesülő bírói gyakorlat azonban a marasztalást tartalmazó ítéleti rendelkezések kapcsán alakult ki, s ettől eltérő, differenciáltabb értelmezést igényel a jogorvoslatra jogosultak körének meghatározása megállapítási kereset kapcsán. Ez utóbbi ugyanis - megközelítéstől függően - vagy eleve nem tartalmaz olyan jellegű rendelkezéseket, amelyre a Pp. 233. § (1) bekezdése vonatkoztatható, vagy a kifejezetten a személyi körre utaló rendelkezés hiányában mindazokat érdekelteknek kell tekinteni, akinek jogaira, kötelezettségeire a döntés perbeli részvétel nélkül is kiterjed (anyagi jogi érdekeltek).

A felperes által keresete jogalapjaként másodlagosan megjelölt Pp. 2. § (1) bekezdésével összefüggésben kifejtette, hogy a bíróságokat terhelő objektív kárfelelősség tekintetében maga a bírói gyakorlat sem egyértelmű annak megítélésében, hogy a tisztességes eljáráshoz és a perek ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő, az ügyfeleket megillető jogok megsértése személyhez fűződő jogsértésként kezelendő, vagy önálló

anyagi jogi szabály, mely a jogsértéshez a Ptk. 84. §-ában foglaltaktól eltérő jogkövetkezményt fűz.

Megítélése szerint a jogintézmény rendszertani helyétől függetlenül a felperes által felhívottakkal összefüggésben megállapítható, hogy a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogai sérelmet nem szenvedtek.

A felperes az I. rendű alperes által nyilvánvalóan tévesnek tartott jogértelmezése, a Legfelsőbb Bíróság egy korábbi határozatában foglaltak felhívása, s az illetékhányos fellebbezés érdemi elbírálása miatt állította, hogy az alperesek vele szemben megkülönböztetést alkalmaztak és sérült az ügyfélegyenlőséghez való joga is.

Hangsúlyozta, hogy a felperes által felhívottak alapján nem állapítható meg, hogy alapvető eljárási jogait az alperesek megsértették volna.

A Pp. 163. § (3) bekezdésére való utalás kapcsán rámutatott, hogy a bíróság az általa köztudomásúnak ismert tényeket valóban fogadhatja el, ugyanígy azokat is, melyekről hivatalos tudomása van. Ezeket akkor is figyelembe veheti, ha nem a felek hozták fel azokat, köteles azonban a feleket e tényekre a tárgyaláson figyelmeztetni. Tekintettel arra, hogy a másodfokú határozat meghozatalára tárgyaláson kívül került sor, a Pp. 163. § (3) bekezdés második mondatának utolsó tagja a perbeli esetben nem volt alkalmazható, s arra maga a felperes sem utalt, hogy a Legfelsőbb Bírósági határozat tartalmát tévesen rögzítette volna végzésében az I. rendű alperes.

Önmagában az illeték alapjának és a lerovandó illeték mértékének meghatározása terén megnyilvánuló, a határozatokban kifejezett bizonytalanság a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogait nem érintette, abból a felperes által vélelmezett szándékos károkozási célzat nem olvasható ki.

A jogkérdésekben elfoglalt, s a felperestől eltérő álláspontjára tekintettel, illetve célszerűtlensége miatt mellőzte a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványok foganatosítását, mert az eljáró bíró szakmai ismeretének utólagos feltárása a felperes által előterjesztett keresetekhez igazítottan nem képezheti bizonyítás tárgyát, az I. rendű alperes végzéséből döntésének jogi indokai kitűntek, jogkérdésben pedig a polgári eljárásjog és a bírói gyakorlat figyelembevétele mellett szakértő kirendelésére lehetőség nincsen.

A felperes által másodlagosan megállapítás iránt előterjesztett keresetet is alaptalannak találta, kiemelve, hogy a Pp. 123. §-ában írt valamennyi feltétel hiányzik. A kért megállapítás a felperes jogainak az alperesi bíróságokkal szemben való megóvása végett nem szükséges, a kártérítés iránt előterjesztett kereset vonatkozásában pedig a felperes - annak állított jogszabályi feltételei fennállta esetén - teljesítést követelhetett volna.

Pervesztessége miatt kötelezte a felperest az alperesek képviselőjének útiköltségéből, illetve a jogtanácsos Pp. 75. § (2) bekezdése, illetve 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (3) bekezdése szerint meghatározott munkadíjakból álló perköltség megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, illetve új határozat hozatalára kötelezését indítványozta.

Álláspontja szerint az ítélet jogszabálysértő és megalapozatlan. Hangsúlyozta, hogy jogerős bírósági határozatot fellebbezésre nem lehet hatályon kívül helyezni, mert ez olyan súlyos jogsértés, mely az elkövető kártérítési felelősségét megalapozza. Álláspontja szerint a **B. M**-val kötött ajándékozási szerződésében foglalt kötelezettségek vitatása csak a két szerződő fél joga, ilyen a II. rendű alperes határozata ellen fellebbezést benyújtó fellebbezőknek nem volt. Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett előkészítő iratában azzal érvelt, hogy a személyiségi jogsértéssel okozott nem vagyoni kár körében a nem vagyoni kártérítés megítélésére nemcsak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett fél tételesen igazolja nem vagyoni hátrányait, hanem a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadhatja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető. A nem érdekelt által beterjesztett fellebbezésre történt „hatályon kívül helyezés” olyan hátrány, amelyet külön nem kell igazolni, márpedig e hátrány fennállására tekintettel téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy károsodását nem igazolta, kára nem keletkezett.

Rámutatott, hogy károsodása fennállta miatt a kártérítési felelősség további elemeinek vizsgálatára is szükség van, s ezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta. Álláspontja szerint kára „alapjogi sérelem”, „hivatalbeli frusztráció”.

Kifejtette, hogy téves az elsőfokú bíróság okfejtése a megállapítási perek esetén fellebbezési jogosultsággal bíró egyéb érdekelt meghatározásával összefüggésben. Rámutatott, hogy a jogerős határozattal szemben anyagi jogi érdekelt sem terjeszthetnek elő fellebbezést.

Hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság nem határozta meg, hogy mely anyagi jogi szabály szerint minősülnek a fellebbezést előterjesztők anyagi jogi érdekeltnek. Kiemelte, hogy a Pp. 233. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésre jogosult egyéb érdekelt a határozat rájuk vonatkozó rendelkezése ellen élhetnének fellebbezéssel, azonban a bíróság határozata mindössze azt tartalmazza, hogy a peres felek egyezségét jóváhagyja, azaz e határozat nem tartalmazott a „fellebbezőkre” vonatkozó rendelkezést.

Hangsúlyozta, hogy az ajándékozási szerződésben két fél szerepel, az ajándékozó és az ajándékozott, s csak ők tekinthetők anyagi jogi jogosultnak, más nem.

Az alperesek a fellebbezési eljárás során nyilatkozatot nem tettek.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyesek az abból levont következtetései és döntése is, annak indokolásával is egyetért az ítélőtábla, azt

megismételni nem kívánja, csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel hangsúlyozza az alábbiakat:

A felperes elsődlegesen a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdése, valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kérte az alperesei kártérítési felelősségének megállapítását. Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett, a Ptk. 349. §-ában írt speciális feltételekkel kapcsolatos álláspontját az ítéletábra osztja teljes mértékben, míg a Ptk. 339. § (1) bekezdésével összefüggésben kiemeli, hogy a szerint a kártérítési felelősség megállapításának törvényi feltételei: a jogellenesség, a kár, a kettő közötti okozati összefüggés és a felróhatóság. E konjunktív tényállási elemek közül az első három bizonyítása a károsult feladata, míg a felróhatóság hiányát, azaz a vétlenséget a károkozónak kell bizonyítania. A károsultat terhelő bizonyítási kötelezettség körében kiemelendő, hogy akárcsak az egyik tényállási elem bizonyíthatatlansága is a kereset elutasítását eredményezi, s a további összetevők vizsgálata feleslegessé válik.

Az adott esetben az elsőfokú bíróság helytállóan elemezte, hogy a felperes által megjelölt kár egyrészt vagyoni, másrészt nem vagyoni kárt jelent.

A vagyoni kárigény alaptalanságát alátámasztó okfejtést a felperes a fellebbezésében nem sérelmezte.

A nem vagyoni kár jogintézményével kapcsolatban az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozata indokolásában egyebek mellett kifejtette, hogy „a nem vagyoni kárért való felelősséget a Ptk. 1977. évi reformja iktatta be (hozta vissza) a polgári jogba, mégpedig meghatározott tényállásokhoz kötött felelősségként, egyszersmind a Ptk. 84.§ (1) bekezdésének e pontja alapján a személyhez fűződő jogok vagyoni szankciójaként. Az 1977. évi IV. törvényjavaslathoz fűzött miniszteri indokolás szerint nem korlátozza a javaslat a felelősséget a testi épség és egészség sérelmének eseteire, bár a körülírt követelmények jellegüknél fogva elsősorban a testi épség és egészségkárosodásához tapadnak, de egyéb személyhez fűződő jogoknak (pl. a jó hírnévnek) megsértése is maga után vonhatja a javaslatban írt következményeket.

A nem vagyoni kártérítés tehát a polgári jogban nem keletkeztetett új felelősségi tényállást, hanem az a személyhez fűződő jogok megsértéséért járó felelősség alakzata, amelynek körében a jogellenesség a személyhez fűződő valamely jog megsértésében áll.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében is a nem vagyoni kártérítés alkalmazásának feltétele az erre vonatkozó igény jogalapja valamely személyiségi jog megsértése".

A felperes álláspontja szerint „egy, a Pp. 229. § (1) bekezdése szerint anyagi jogerővel bíró ítéleti hatályú végzés nem érdekelt által beterjesztett fellebbezésére történt hatályon kívül helyezése olyan hátrány, amelyet külön nem kell igazolni", s azt a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként kell kezelje.

A pontosítás kedvéért az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes P. 22.115/2007/1. számú egyezségeit jóváhagyó végzését nem hatályon kívül helyezte, hanem azt megváltoztatta.

A megyei bíróság pedig határozatában azt emelte ki, hogy „a felperes által állított jogsértés megvalósulásának elfogadása esetén sem állapítható meg az, hogy a hátrány bekövetkezése egyszersmind a felperes személyiségi jogainak sérelmét is jelentené, s ha igen, nem olyan mértékben, mely indokoltá tenné a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerinti szankció alkalmazását”.

Egységes és következetes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy azokban az esetekben, amikor a fél bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét a saját ügyében korábban hozott jogerős határozat sérelmezett tartalmára alapítja, a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét - ami a Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősség egyik feltétele -, ebből következően kizárt, hogy a fél jogvitájában keletkezett határozat tartalma a bíróság kártérítési felelősségét alapozza meg.

A felperes által sérelmezett eljárásjogi jogalkalmazás ugyanúgy az érdemi döntésben ölt testet, mint az anyagi jogszabályok alkalmazása. Ebből következően pedig a határozat tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jogalkalmazás sem ad alapot a sérelmezett határozat jogellenessége vizsgálatára, az erre alapított kártérítési igény érvényesítésére. (BDT. 2006. 1496.)

A felperesnek az Európai Bíróság gyakorlatára hivatkozása téves. Az Európai Bíróság az előzetes döntéshozatal során a közösségi és a tagállami jog kollízióját vizsgálja. Az idézett ítéletek Olaszország ellen indított keresetek alapján előzetes döntés formájában születtek, amely feltételezi, hogy az olasz jogszabályok tartalmazzanak a bíróság kártérítési felelősségét korlátozó rendelkezéseket a közösségi jog megsértésének esetére, ugyanakkor a magyar belső jog a bíróság kártérítési felelősségét az általános szabályok szerint határozza meg (a 349. § együttes alkalmazásával).

Az Európai Bíróság a közösségi jog megsértésével okozott kártérítés kötelezettjének a tagállamot tekinti akkor is, ha a kár közvetlen okozója végső fokon ítélkező tagállami bíróság (ún. Köbler-ügy, C-224/01, illetve Traghetti-ügy, C-173/03). Lehetséges természetesen, hogy a tagállami bíróság a belső jog bírósági megsértésével okozott kár megtérítése iránt előterjesztett igény elbírálása során is szem előtt tartsa az Európai Bíróság gyakorlatát, ám ennek érdekében nem köteles saját gyakorlatát felülvizsgálni, és a felróhatóság és - különösen - a jogellenesség kritériumait átértékelni. (A felperes által idézett C-234/04. számú ügyben hozott ítélet még a közösségi jog megsértése esetére sem írja elő utólagosan a belső jogtól való eltérést.)

Az Európai Bíróság ugyanis nem foglal állást a tagállami jogalkotás kérdésében, a kártérítés intézményének szabályozásában, ha az nem érinti a közösségi jogot, nem tartalmaz azzal kifejezetten összeegyeztethetetlen szabályozást. A felperes pedig nem jelölte meg azt a közösségi normát, amely magánszemélyek számára kíván biztosítani jogot, és amelyet a magyar jog megsértene.

Az I. rendű alperes határozatában kifejtette, hogy „a bírói gyakorlat megköveteli mindazok kényszerű perben állását, akikre a perben születő döntés szükségszerűen kiterjed, így ha a per tárgya jogügyletek láncolata folytán valamely társaságbeli részesedésre vonatkozó tulajdoni igény, illetve fennálltának megállapítása, valamennyi, a láncolattal érintett tulajdonos perben állása szükségszerű”. Ezt követően a Pp. 51., 123., 127., 148., 233., 234. §-ainak együttes értelmezéséből arra a következtetésre jutott, hogy „a fellebbező társaságok fellebbezési joga nem vitatható el, a támadott határozat részükre történt kézbesítésétől számított 15 napos határidőn belül benyújtott fellebbezések nem tekinthetők elkésztettnek”.

Az I. rendű alperes tehát jogértelmezést követően hozta meg határozatát, mely a kifejtettek értelmében kártérítési felelősségének alapjául nem szolgálhat.

Mindezért az ítélet tábla csak a fellebbezésben írtak miatt jegyzi meg, hogy a felperes és jogelődje egyezsége a fellebbezőkre perbeli részvételük nélkül is kiterjedt, hiszen tulajdonjoguk terjedelmét befolyásolta.

A perbeli egyezség összetett jellegű jogintézmény, amelynek egyik eleme a felek egybehangzó akaratnyilatkozata, mellyel a jogvitát rendezik, másik eleme pedig a bíróság egyezséget jóváhagyó végzése, ezért téves az a fellebbezésben írt fejtegetés, hogy a Pp. 233. § (1) bekezdése szerinti „a rendelkezés reá vonatkozó része ellen” kitétel csak az utóbbi összetevők tekintetében értelmezendő.

A II. rendű alperes a 2000. május 8-i tárgyalásról készített P. 22.115/2007/1. számú jegyzőkönyv 4. oldalán rögzítette, hogy a „felek fenti egyezségét a Pp. 148. § (2) bekezdése alapján jóváhagyja”.

Ezt követően rögzítette, hogy a felek a végzés elleni fellebbezési jogukról mindketten lemondtak, majd feltüntette, hogy a végzés jogerős.

A Pp. nem rendelkezik külön a megalapozatlan jogerősítési záradék orvoslásának mikéntjéről. A záradék nem tekinthető eljárásjogi értelemben olyan végzésnek, amelyhez a bíróság kötve lenne. Ez csupán deklarálása a jogszabály alapján beállt helyzetnek, s ha ez téves, jogkövetkezmények nélkül is kijavítható, azt a bíróság maga is visszavonathatja. A **Fővárosi Ítélet tábla** a rendelkezésre álló iratok szerint ezt tette, s ezt követően intézkedett az anyagi jogi érdekeltek fellebbezésének másodfokú bírósághoz való felterjesztéséről.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárásban is pernyertes alpereseknek költsége nem merült fel, ezért arról az ítélet táblának nem kellett rendelkeznie.

A per az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés g) pontja értelmében tárgyanál fogva illeték-feljegyzési jogos, ezért a felperes az emiatt le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam javára megtéríteni.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2010. június hó 1.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő